

Євген Бублик, Олександра Курбет, Роман Юхимець

Ф'ючерси на газ як фактор розвитку українського ринку капіталу

Метою статті є аналіз сучасних тенденцій на ринку ф'ючерсів на газ і передумов їх поширення в Україні. Аналіз базується на результатах наукових досліджень, часових рядах пошукових запитів, наданих Google Trends, і статистичних базах даних ринків деривативів. У роботі визначено тенденції переформатування ринку товарних деривативів після 2008 р. на користь товарних деривативів і стрімкого зростання обсягів ф'ючерсів на газ у ЄС після 2017 року. Причинами таких тенденцій є зростання проблем енергетики та посилення регулювання фінансових деривативів; обидві причини залежать від реальної економічної діяльності. Це визначає наявність економічних передумов для поширення ф'ючерсів на газ у світі.

У статті визначено основні інституційні передумови поширення газових ф'ючерсів в Україні: активна газова біржа зі зростанням обсягів спотових торгів і ситуативний фактор реформування енергетичного ринку. Ініціативи з лібералізації ринку газу в Україні відповідають реформі енергетичного ринку в ЄС. Виявлені тенденції, передумови, переваги та перешкоди для поширення ф'ючерсів на газ дозволяють узагальнити пропозиції щодо державного регулювання, таких як організація українського енергетичного ринку у формі хабу для залучення учасників з інших країн, підтримка поширення ф'ючерсів на газ на ринку капіталу через впровадження клірингових механізмів.

Ключові слова: фінансовий розвиток, ринок капіталу, деривативи, товари, біржі, природний газ, енергетична безпека

Класифікація JEL: G20, G12, Q48

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.